

Elfogadta: 198/2008. (III. 26.) Kt. hat.

A BUDAPEST XVI. KERÜLET KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

A Nemzeti Környezetvédelmi Program a települési környezet védelmén belül egy kisebb környezet-, és stresszhatást közvetítő, kedvező környezeti állapot jellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítását tűzi ki célul. Ez önállóan olyan komplex, több ágazatot átfogó egységes szemléletű programcsomag kidolgozását érinti, amely a szűken vett környezetvédelmi tevékenységen túl, magába foglalja a településrendezés, az - igazgatás és - fenntartás teljes tevékenységi körét, valamint az értékvédelem területét is.

Egy Környezetvédelmi Program nem készülhet csak kizárólagosan egy település zárt térségére, hiszen a környezeti elemek, azokban bekövetkező változások érintik sokszor nemcsak a szomszédos területeket, de a tágabb, mezo-, sőt egyes esetekben a makrokörnyezetet is.

I. Komplex intézkedést igénylő területek:

A helyzetfeltárás, a vizsgálati adatok összehasonlító elemzése során és a jelenlegi gazdasági-társadalmi folyamatok, tendenciák ismeretében, melyek meghatározzák a stratégiai irányelveket is, kirajzolódtak azok a térségek, ahol a környezet érzékenysége, a környezet jelenlegi terhelése miatt nem elegendők az általános környezetvédelmi intézkedések, hanem az adottságoknak megfelelően a térség egészét átfogó intézkedés kidolgozása szükséges. Környezetvédelmi szempontból fokozott figyelmet igénylő, kerületünket érintő térségek:

- a lakóterületek, (családi házas)
- lakótelepek területei.
- közlekedési területek
- az agglomerációhoz tartozó „zöld gyűrű” területei,

Ezeken a területeken csak a főváros, a kerület, az agglomeráció településeinek, a kormányzat, befektetők, stb. összefogásával és összehangolt intézkedésekkel lehet javulást elérni. A környezetállapot javítását itt nem csak a szűken vett környezetvédelmi feladatok (kármentesítés, szennyvízkezelés) megoldása jelenti. A közterületek rendbetétele a zöldfelületek növelése, az épületek, ingatlanok esztétikai értékének javítása mind-mind környezeti rehabilitációt eredményez. A jelenleg még jó környezeti állapotú területek védelme, illetve fejlesztése településökológiai szempontból létfontosságú.

A lakóterületek térségének tehermentesítése:

A legsúlyosabban terhelt lakóterületek környezetállapotának javítása csak komplex beavatkozással lehetséges. A közlekedésből eredő légszennyezés és zajterhelés, talajszennyezés csak az egész kerületben, a fővárosban egyszerre megvalósuló forgalomtechnikai fejlesztéssel csökkenthető. A lakóterület környezetállapotát azonban nemcsak a mozgó, hanem az álló, parkoló járművek is nagyban befolyásolják. A lakótelepeken parkolóként foglalt közterületek éppen a zöldfelületek, a város kondicionáló zöldfelületi elemek helyét foglalják el.

Zöld gyűrű kialakítása, a biológiailag aktív zöldfelületek növelése:

Átfogó a főváros területi határain is túlmutató intézkedéseket igényel a fővárosi „zöld gyűrű” megteremtése, a további beépítés elleni védelme. A mezőgazdasági területeken új lakóterületek kijelölése nemcsak a város kompaktságát veszélyezteti, hanem a biológiailag aktív területek csökkenéséhez is vezet. Jó vagy megfelelő környezeti állapotú peremterületek beépítését korlátozni szükséges, részben a zöldfelületi rendszer fő szerkezeti elemeinek beépítési veszélye miatt, részben a strukturálatlan, az agglomerációval szinte folytonos települési szövet nem kívánatos jelensége miatt. A biológiailag aktív felületek mennyiségi arányainak megőrzése, minőségi javítása és szerkezeti fejlesztése az egyik leghatékonyabb eszköz a fenntartható települési környezet megteremtéséhez.

Közlekedési területek

A közlekedéshez kapcsolódó hatótényezők nagyságának mérséklése szinte minden környezetvédelmi program legfontosabb eleme. (levegőtisztaság-, zaj-, talaj-, vízvédelem)

II. Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat környezetvédelmi feladatai:

A Főváros külső kerületei közül az egyik legdinamikusabb fejlődést felmutató városrész a XVI. ker. Az üres telkek beépítésével, a meglévő épületek felújításával, új vállalkozások megtelepedésével, a régi üzemi és katonai épületek teljes vagy részleges felújításával nem csak küllemében, hanem tartalmában is megújul a kerület.

A foghíjak beépítése, az épületek, az utak és a közművek rekonstrukciója javíthatja ugyan a polgárok lakóhelyi komfortérzetét, de a beépítettség

növekedésével együtt járó lélekszám növekedés, a mikro- és a kisvállalkozások egyre bővülő lakóterületi tevékenysége - az itteni és az általános tapasztalat szerint - kedvezőtlenül változtathatja meg egy-egy terület lakóinak emberi kapcsolatát, amelyet gyakran – sajnos - környezetvédelmi problémák is erősítenek.

A beépítettségel együtt járó népesség szám növekedés ugyanis növeli:

- a fűtésből és a közlekedésből adódó légszennyezést,
- a vízfogyasztást és vele a szennyvízkibocsátást (esetenként az illegális szikkasztást!), az ezekkel járó csőtörések, útbeszakadások számát,
- a kibocsátott és elszállításra váró hulladék (kommunális, szolgáltatói, egészségügyi és irodai) mennyiségét, ezzel együtt;
 - a veszélyes hulladékok arányát,
 - a hulladékszállítás gyakoriságát, a vele járó zajt és bűzhatást és a jól ismert közlekedési zavarokat,
- a közlekedési zaj növekedése miatt a környezet zajterhelését,
- a hulladékok, szennyvizek (illegális szikkasztás), és légszennyezés (kiülepedő por, korom, szénhidrogének aeroszoljai), okozta talaj szennyeződést,
- tömegközlekedési és a magántulajdonú gépjárművek közúti forgalmát, egyben csökkenti:
 - a kialakult zöldfelületet,
 - ha nem is az eredeti, de az évtizedek alatt kialakult (és megszokott) flóra és fauna változatosságát, valamint egyedszámát,
 - a régi, műemléki védettséget még nem élvező, de a terület szempontjából értékes (pl. építészeti jellegeket viselő vagy híres személyekkel kapcsolatos) épületek, építmények, mint a művi környezet elemeinek megőrizhetőségét.

A felsorolt környezeti károk várható - vagy már végbement - kialakulásával és a főváros legtöbb kerületéhez viszonyítva még mindig kedvező minőségű lakókörnyezet növekvő igénybevétel okozta minőségromlásával kell a kerület lakosának fizetnie a területfejlesztés nyújtotta lakóterületi komfortérzet növekedésért. Pl. a közlekedési zaj csökkentése érdekében végzett útburkolat felújítások változatlan forgalom mellett jelentősen csökkentenék a közlekedés okozta zajt, de a felújított utakon ugrásszerűen megnövekszik a forgalom és vele együtt a zaj-, és a légszennyezés.

Összességében megállapítható, hogy az utolsó kerületi környezetvédelmi program javaslat készítése, 1999. év óta nem következtek be számottevő mértékű változások a különböző környezeti elemek állapotában.

A természetes környezeti elemek károsodása elkerülhetetlen velejárója a népsűrűség növekedésének, de a károsodás mértéke és üteme a lakosság környezetvédelmi tudatának nevelésével és a helyi adottságokat figyelembe vevő, önkormányzati szabályozással csökkenthető!

Programjavaslatunk az elérni kívánt állapotot, az un. célállapotot, az annak eléréséhez javasolt intézkedéseket tartalmazza, feltüntetve az intézkedésekre jogosultakat.

1. Környezeti elemek védelme:

1.1. Levegőtisztaság-védelem

Célállapot: a légszennyezettség csökkentése, különösen a főforgalmú utak mentén.

Az Európai Unió által megadott határértékek betartása. Az immisszió – csökkentés, mely elsősorban a kritikus szennyezőanyagok: a nitrogén-oxidok és a por kibocsátás mérséklésével érhető el.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Az ipari technológiák korszerűsítése, ill. új környezetbarát, EU szabványoknak megfelelő technológiák bevezetése	A, KF
2.	A szolgáltatások, kommunális fűtőberendezések légszennyező anyag kibocsátásának csökkentése	A, KF
3.	A Hulladékhasznosító Mű füstgáztisztító beruházása	A, F
4.	Közlekedés-fejlesztés; a közlekedésből származó légszennyezés csökkentése, forgalomtechnikai intézkedésekkel (a közlekedési koncepció alapján)	F, K
5.	A körgyűrű kiépítése (megfelelő környezetvédelmi beruházásokkal együtt)	A

6.	A földutak szilárd burkolattal való ellátása	A, F, K
7.	A nehézgépjármű-forgalom csökkentése a lakott területen belül	F, K
8.	P + R rendszer hatékony bővítése és működése	F
9.	Az utak nyári időszakban történő rendszeres locsolása, porszennyezés csökkentése	F, K
10.	A közlekedési zöldfelületek felújítása, folyamatos gondozása	F, K
11.	Az avarégetés visszaszorítása, komposztálási program beindítása	K, F

* A = Állami

KF = Környezetvédelmi Felügyelőség

F = Főváros

K = Kerület

1.2. Vízvédelem

1.2.1. Felszíni vizek védelme:

Célállapot: a felszíni élő vízfolyások tisztaságának javítása, a szennyvizek illegális bevezetésének megszüntetése, – ahol lehetséges - a Szilas-patak és a Caprera-patak medrének természet közeli állapotba visszaállítása. A felszíni vizek élővilágának megőrzése.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
2.	A patak partok és a Naplás-tó környezetének tisztán tartása, az illegális hulladék lerakások felszámolása	F, K
3.	Az élővizek mentén fokozott ellenőrzés	K, F, K
4.	A Szilas-patak revitalizációja	F, K, A

1.2.2. Talaj- és talajvíz védelem:

Célállapot: a természetes környezet megóvása, az elszennyeződött területek kármentesítése, az illegális hulladék lerakás megszüntetése. A Csobaj bánya és Bökényföldi úti lerakó természet-közeli állapotba hozatala. A talaj mikroorganizmusainak védelme, a talaj termékenységének megőrzése, illetve fokozása, lehetőleg vegyszermentes eszközökkel. (komposzt használatának általános tétele.)

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Kármentesítés a volt szovjet területeken (Mátyásföldi repülőtér, Ehmann-telep)	A, KF, K
2.	Monitoring rendszer működtetése	K, KF
3.	A mezőgazdasági területek szakszerű művelése	A, Növény- és Talajvédelmi Szolgálat
4.	A talajvíz kutakba történő illegális szennyvíz bevezetések felderítése, felszámolása	K
5.	A zárt rendszerű szennyvíztározók, szikkasztók felszámolása, a lakosság kötelezése a csatornahálózatba való bekötésre	K
6.	A bányarekultivációk végrehajtása	K, KF
7.	Az állattartás, a trágyakezelés fokozott ellenőrzése	K
8.	lsd. szennyvíz fejezetnél	

1.2.3. Csapadékvíz –elvezetés

Célállapot: Az elsivatagosodó városi mezoklíma elkerülése érdekében a csapadékvíz nagy részét lehetőség szerint a talajba való elszikkasztással. A pangó vizek, „pocsolyák” kialakulásának elkerülése.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A kerület egészére csapadékvíz elvezetési koncepció készítése	K
2.	Az utak melletti árok rendszer kiépítése,	F, K
3.	A meglévő árkok állagának rendszeres ellenőrzése	F, K
4.	Vízáteresztő burkolatok építése (Különösen a gyalogos és a nagyobb térburkolatok, parkolók esetében)	F, K

2. Természeti elemek.

Táj- és zöldfelület védelem:

Célállapot: Alapvető cél, hogy a jelenlegi biológiailag aktív felületarány ne csökkenjen, ennek alapja a zöldfelületek védelme, mennyiségi és minőségi továbbfejlesztése. Az erdőterületek nagyságának növelése, ezzel egy időben a meglévő erdő, a tényleges borítottságának növelése, az akácosokat, nyárasokat fokozatosan értékesebb állományalkotó fajok telepítésével kell lecserélni.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Zöldfelület-fejlesztési koncepció kidolgozása	F,K
2.	A zöldfelületi elemek kataszteri felmérése	K
3.	A fasori állomány teljes rekonstrukciója	F,K
4.	A játszótér fejlesztési program folytatása, szabvány szerinti átépítés	KF,A
5.	A kerület zöldfelületeinek minőségi javítása	K
6.	Lakótelepi rehabilitáció	K,F
7.	Magántulajdonú erdők kivásárlása	A,F,K

8.	Patakok revitalizációja	A, F, K,
9.	Szakszerű növényvédelem, a parlagfű rendszeres irtása Külterületen is	K Növény-, és Talajvédelmi Szolgálat

3. Önállóan kezelt hatótényezők

3.1. Zajvédelem

Célállapot: A kertvárosias jelleg megőrzése, a határérték fölötti zajterhelések megszüntetése, (kiindulásnak lehet tekinteni az Európai Zajvédelmi Irányelveket) A lakóterületekbe beékelődött zajterhelést okozó termelői tevékenységek fokozatos megszüntetése, a lakóterület elsődleges funkciójának érvényre juttatása. A szabadidős tevékenységből származó zajok csökkentése. Biztosítani kell a lakóterületeken nemcsak az éjszakai, de munkaszüneti napok és a koraesti órák zajterhelésének csökkentését is.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Zajtérkép készítése, zajcsökkentési intézkedési terv kidolgozása az Európai Irányelvek szerint	F, K
2.	A zajvédelmi előkészítő szakmai munkák fejlesztése már a Szabályozási Terv készítése során is	KF, K
3.	Intézkedés a meglévő termelők környezeti zajterhelések csökkentésére	KF, K
4.	A meglévő zajforrások fokozottabb ellenőrzése	KF, K
5.	Közlekedésből származó zaj elleni passzív védelem, a nagy mértékű zajterhelésnek kitett lakószobák homlokzati szerkezetének hanggátlás növelése (lakossági pályázatok segítségével)	A, F
6.	Az oktatási, egészségügyi intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése	F, K

7.	A Kerületi Közlekedési Koncepció elkészítése	K
8.	Forgalomtechnikai megoldások a meglévő utak melletti területek zajterhelésének csökkentésére	F,K
9.	Nehézgépjárművek éjszakai korlátozása lakóterületen belül	F, K
10.	A rezgésvédelem érvényesítése érdekében az útburkolatok minőségének javítása és karbantartása	F, K
11.	A HÉV-pálya korszerűsítése	F
12.	Az ipari és lakóterületek szétválasztása	F,K
13.	A szórakozásból eredő zajterhelés kivonása a lakóterületekről, ún. „vigalmi negyedek” kialakítása	F, K

3.2. Hulladékgazdálkodás

Célállapot: Lehetőség szerint már a hulladék keletkezésének megelőzése, a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése. Törekedni kell a keletkezett hulladékok lehető legnagyobb visszaforgatására a termelésbe. A keletkező hulladékok veszélyességének csökkentése kiemelt fontosságú feladat. Az építési, bontási hulladékok, lehetőség szerinti újrahasznosítását meg kell oldani. El kell érni, hogy az illegális hulladéklerakás megszűnjön. Népszerűsítő kiadványokkal különböző rendezvényekkel, oktatással a lakosság környezeti tudatát fejleszteni kell. Ezzel egy időben szükséges a rendszeres ellenőrzés és a szennyezők szigorú megbüntetése. A közterületek folyamatos tisztántartása. Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel megegyezően el kell érni, hogy a kommunális hulladék szerves anyag tartalma fokozatosan csökkenjen, a lerakóba kerülő hulladék lebomló szerves anyag tartalma 2004. július 01-ig 75 %-ra, 2007. július 01-ig 50 %-ra, és 2014. július 01-ig 35 %-ra csökkenjen .

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Az illegális hulladék lerakók felszámolása	F, K
2.	A szelektív hulladék gyűjtő szigetek hálózatának kialakítása	F, K
3.	Hulladék udvarok létrehozása a kerület súlyponti helyein	F, K
4.	Szerves hulladék, növényi nyesedék komposztálási rendszerének kialakítása és működtetése	F, K
5.	A háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok rendszeres gyűjtése	F, K
6.	A közterületek tisztaságának fokozott ellenőrzése	F, K
7.	Az állattartás során keletkezett hulladékok szakszerű kezelése	K
8.	Környezetkímélő hulladékgazdálkodás népszerűsítése, együttműködés a civil szervezetekkel	F, K

3.3.. Szennyvízkezelés

Célállapot: Környezetvédelmi szempontból is egyik fő feladat a szennyvízcsatorna hálózat minél nagyobb ütemű teljes kiépítése, hogy a szikkasztás és a zárt szennyvíztárolók felszámolásának a lehetősége megteremtődjön. A cél eléréséhez megépült a Szilas- patak-menti gyűjtőcsatorna. Ezzel megteremtődött a feltétele a IX., X., XIII. és XVII. vízgyűjtő terület, a VII. vízgyűjtő terület 35%-nak a csatornázhatóságára és a Pósa Lajos utcai gyűjtőcsatorna tehermentesítésének. A Szilas- patak-menti gyűjtőcsatorna elkészültéig az előfeltétel nélkül csatornázandó területeken építettünk gerinccsatornákat.

Másik feladat, hogy az Önkormányzat elérje, hogy a már megépült gerinccsatornák mentén a lakosság a szennyvizét levezesse a közmű hálózatba.

Meg kell valósítani a teljes csatornázottság eléréséig egy ideiglenes , (modil) korszerű központi szennyvíz-leeresztő hely kiépítését, ahol ellenőrzötten, higiénikusan történhet a szennyvizet szállító tartálykocsik ürítését.

A szennyvízcsatorna hálózat kiépítése mellett fokozottan el kell érni, hogy a lakosság rákössön a csatornára, a helyi közműótlók megszűnjenek

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A csatornahálózat, az utcai szennyvíz-gerincvezeték – hálózat teljes kiépítése	F, K
2.	A lakosság szennyvizét a csatornába vezesse el	K
3.	Szennyvízátemelők megépítése	F, K
4	Ideiglenes, központi szennyvíz-leersztőhely kiépítése	F
5.	Az illegális szennyvíz elvezetések felszámolása	K

3.4. Energia ellátás

Célállapot: A fűtés által okozott légszennyezés csökkentése:

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A kerület lakossági és ipari fűtési rendszerek korszerűsítése, a megújuló energiaformák (pl. Napelem) elterjesztése	A, F

3.5. Ivóvízellátás

Célállapot: A kerület lakosságának vezetékes ivóvízellátása megoldott. A jövőben el kell érni, hogy a szolgálmi jogú vízvezetékek megszűnjenek, minden utcában legyen ivóvízvezeték

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Az ivóvízhálózat teljes kiépítése	K

3.6. Közlekedésszervezés

Lsd. levegőtisztaság-védelmi és zajvédelmi fejezeteknél.

A BUDAPEST XVI. KERÜLET KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA II.

A Környezetvédelméről szóló 1995. évi LIII. tv. előírja a települési Környezetvédelmi Programok meghatározott időszakonkénti felülvizsgálatát.

Egy környezetvédelmi program nem készülhet csak kizárólagosan egy település zárt térségére, hiszen a környezeti elemek, azokban bekövetkező változások érintik sokszor nemcsak a szomszédos területeket, de a tágabb környezetet is.

2007. novemberében elkészült a Főváros Környezeti Program felülvizsgálata - középtávú akcióprogramja, amely természetesen nemcsak a szűken értelmezett fővárosi hatásköri feladatokra tér ki, hanem tartalmazza azokat a kapcsolódási pontokat és együttműködést igénylő feladatokat, amelyben a Fővárosi Önkormányzaton túl a kerületi önkormányzatoknak is feladatuk van.

A 2004- 2006-ig terjedő időszakban végzett környezeti vizsgálatok azt mutatták, hogy 2003. év óta nem következtek be számottevő mértékű változások a különböző környezeti elemek állapotában, ezért a 2003.-ban elfogadott a Budapest XVI. kerület Környezetvédelmi Programjában megállapított célállapotok és ennek megvalósításához szükséges feladatok meghatározása napjainkban sem veszített aktualitásából. Az ott megjelölt célok és feladatok továbbra is valósak és szükségesek.

A komplex intézkedést igénylő területek megegyeznek a Kerületi Környezetvédelmi Program I.-ben megfogalmazottakkal.

Környezetvédelmi szempontból fokozott figyelmet igénylő, kerületünket érintő térségek továbbra is:

- a lakóterületek, (családi házas)
- lakótelepek területei
- közlekedési területek
- az agglomerációhoz tartozó „zöld gyűrű” területei,

A lakóterületek térségének tehermentesítése:

Továbbra is cél kell legyen, mind a családi házas lakóterületek, mind a lakótelepek környezetállapotának javítása, a közlekedésből eredő légszennyezés és zajterhelés valamint talajszennyezés lehetőség szerinti csökkentése. Ez az egész kerületben, csak forgalomtechnikai fejlesztéssel érhető el, mely a Főváros aktív együttműködésével érhető el. A lakóterület környezetállapotát nemcsak a moz-

gó, hanem az álló, parkoló járművek is nagyban befolyásolják. Továbbra is súlyos gondot jelent a lakóterületek parkolóhellyel való ellátottságának elégtelen volta. A lakótelepeken parkolóként foglalt közterületek éppen a zöldfelületek, a város kondicionáló zöldfelületi elemek helyét foglalják el, a közterületek erősen leromlott állaga a lakók komfortérzetét negatívan befolyásolja.

A lakóterületeken belül a lakó- és a termelő funkció keveredése környezetvédelmi szempontból továbbra is problémásnak mondható. Az elfogadott zajvédelmi rendeletünk részben ezen a zavaró hatáson próbált javítani.

Közlekedési területek

A közlekedéshez kapcsolódó hatótényezők nagyságának mérséklése továbbra is a környezetvédelmi program egyik legfontosabb elemének számít. (levegőtisztaság-, zaj-, talaj-, vízvédelem)

Zöld gyűrű kialakítása, a biológiailag aktív zöldfelületek növelése:

Átfogó a főváros területi határain is túlmutató intézkedéseket igényel a fővárosi „zöld gyűrű” megteremtése, a további beépítés elleni védelme. A mezőgazdasági területeken új lakóterületek kijelölése nemcsak a város kompaktságát veszélyeztetik, hanem a biológiailag aktív területek csökkenéséhez is vezet. Jó vagy megfelelő környezeti állapotú peremterületek beépítését korlátozni szükséges a zöldfelületi rendszer fő szerkezeti elemeinek beépítési veszélye miatt. A biológiailag aktív felületek mennyiségi arányainak megőrzése, minőségi javítása és szerkezeti fejlesztése az egyik leghatékonyabb eszköz a fenntartható települési környezet megteremtéséhez.

Környezeti szempontból fontos, hogy a BVKSZ minden keretövezetre meghatározta a telkeken kötelezően kialakítandó legkisebb zöldfelület mértékét. Ez városökológiai szempontból azt is jelenti, hogy a szabályzat az – átszellőzésben, a terület vízháztartásában fontos szerepet betöltő – biológiailag aktív felületek kialakítására egyfajta garanciát tartalmaz.

I. Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat környezetvédelmi feladatai:

A Főváros külső kerületei közül az egyik legdinamikusabb fejlődést felmutató városrész a XVI. kerület. Az üres telkek beépítésével, az egyre több lakópark kiépítésével, a meglévő épületek felújításával, új vállalkozások megtelepedésével, nem csak küllemében, hanem tartalmában is megújul a kerület.

A foghíjak beépítése, az épületek, az utak és a közművek rekonstrukciója javíthatja ugyan a polgárok lakóhelyi komfortérzetét, de jelentkezik a beépítettség növekedésével együtt járó környezetvédelmi problémák is.

A főváros legtöbb kerületéhez viszonyítva még mindig kedvező minőségű lakókörnyezet növekvő igénybevétel okozta minőségromlásával kell a kerület lakosságának fizetnie a területfejlesztés nyújtotta lakóterületi komfortérzet növekedésért. Pl. a közlekedési zaj csökkentése érdekében végzett útburkolat felújítások változatlan forgalom mellett jelentősen csökkentenék a közlekedés okozta zajt, de a felújított utakon ugrásszerűen megnövekszik a forgalom és vele együtt a zaj-, és a légszennyezés.

A természetes környezeti elemek károsodása elkerülhetetlen velejárója a népsűrűség növekedésének, de a károsodás mértéke és üteme a lakosság környezetvédelmi tudatának nevelésével és a helyi adottságokat figyelembe vevő, önkormányzati szabályozással csökkenthető!

Program-felülvizsgálatunk, a Környezetvédelmi Program II. az un. célállapot eléréséhez javasolt intézkedéseket tartalmazza, feltüntetve az intézkedésekre jogosultakat.

1. Környezeti elemek védelme:

1.1. Levegőtisztaság-védelem

Célállapot: a légszennyezettség csökkentése, különösen a főforgalmú utak mentén.

Az Európai Unió által megadott határértékek betartása. Az immisszió – csökkentés, mely elsősorban a kritikus szennyezőanyagok: a nitrogén-oxidok és a por kibocsátás mérséklésével érhető el.

A levegőminőség alakulását az intézkedési programokban foglaltak és a levegőtisztaság-védelmi jogszabályok jelentősen befolyásolták. A látványos, hosszabb távú változások azonban a gazdasági helyzettel függenek össze. Ilyenek: az ipari emissziók csökkenése, az energiahordozók mennyiségi és minőségi változásai, a gépkocsik számának növekedése, a korszerűsödő gépjárműpark. Vizsgálatok szerint a porkibocsátásban a közlekedés 79%-kal részesedik, ezért az utak tisztán tartása nemcsak köztisztasági feladat!

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedés-re jogosult *
1.	Az ipari technológiák korszerűsítése, ill. új környezetbarát, EU szabványoknak megfelelő technológiák bevezetése	A, KF
2.	A szolgáltatások, kommunális fűtőberendezések légszennyező anyag kibocsátásának csökkentése	A, KF
3.	Közlekedés-fejlesztés; a közlekedésből származó légszennyezés csökkentése, forgalomtechnikai intézkedésekkel (a közlekedési koncepció alapján)	F, K
4.	A környezeti kiépítése (megfelelő környezetvédelmi beruházásokkal együtt)	A
5.	A földutak szilárd burkolattal való ellátása	A, F, K
6.	A nehézgépjármű-forgalom csökkentése a lakott területen belül	F, K
7.	P + R rendszer hatékony bővítése és működése A megkezdett kiépítések folytatása a tömegközlekedési megállók közelében	F, K
8.	Az utak nyári időszakban történő rendszeres locsolása, porszennyezés csökkentése	F, K
9.	A közlekedési zöldfelületek felújítása, folyamatos gondozása Az utcai fasorok, zöldsávok felújítása	F, K
10.	Az avarégetés visszaszorítása, komposztálási program beindítása A feladat elkezdődött, folytatása továbbra is aktuális	K, F

*A = Állami

F = Főváros, K = Kerület

KF = Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

FSZH = Fővárosi és Pest megyei Szakigazgatási Hivatal

1.2. Vízvédelem

1.2.1. Felszíni vizek védelme:

Célállapot: a felszíni élő vízfolyások tisztaságának javítása, a szennyvizek illegális bevezetésének megszüntetése, – ahol lehetséges - a Szilas-patak és a Caprera-patak medrének természet közeli állapotba visszaállítása. A felszíni vizek élővilágának megőrzése.

Naplás-tó

Meg kell valósítani az egységes monitoring rendszer kialakítását, oly módon hogy az anyagi lehetőségekhez mérten, főleg az élőlények állapotát meghatározó kémiai elemekre terjedjen ki.

Szükséges rendezni a területet érintő a különböző hasznosítási igényekből adódó konfliktusokat, amely csak rendszeres ellenőrzéssel jöhetne létre, természetvédelmi őr alkalmazása révén. Így lehetőség nyílna a halór és a horgászok tevékenységének ismétlődő felülvizsgálatára. Ezek kapcsán megoldódna a motocrossosok és quadosok szigorúbb ellenőrzése és a turisták rongálásának megakadályozása is kiküszöbölhetőbb lenne.

A tó vízminőségének érdekében elengedhetetlen a nádas eredeti méretének visszaállítása, hiszen a halaknak is szükségük van rá és a tisztulási folyamat szempontjából is előnyös lenne, itt tehát nem ütközik a természetvédelem és a horgászok érdeke.

Drasztikus, de a legmegfelelőbb megoldást jelentené a területet átszelő nagy forgalmú Naplás út lezárása, a burkolat eltávolítása és a terület rendezése. Így megszűnne a gépjárművek miatti szennyezés, és a kételtű faunát sem veszélyeztetnék. Újra megindulhatna a zavartalan élet a Cinkotai Kiserdő és a tó között.

A természetvédelmi terület alkalmas tanösvények kialakítására így a kirándulók számára is nyitott maradna a terület, és szabályosan kijelölt utakon közlekedhetnének, melyen táblák hívnák fel a figyelmet a ritka és érdekes természeti értékekre.

Caprera-patak

A kisvízfolyások a talaj után a második legjelentősebb szerepet töltik be a víz körforgásában. A vízben tudnak feldúsulni nagy mennyiségű oxigénnel és másodlagosan a benne élő vízi és vízparti növények, és a makrogerinctelenek által végzett tevékenységgel fontos szerepet játszanak a víz tisztításában.

A fokozott ellenőrzés megvalósításához a szomszédos önkormányzatokkal illetve a Fővárossal közös mezőőri és természetvédelmi őri szolgálat létrehozása javasolt.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
2.	A patakpartok és a Naplás-tó környezetének tisztán tartása, az illegális hulladék lerakások felszámolása	F, K
3.	Az élővizek mentén fokozott ellenőrzés	KF, F, K,
4.	A Szilas-patak revitalizációja A revitalizációs tervek elkészíttetése, pályázatra való benyújtása	A, F, K,
5.	A Caprera forrás és patak természetközeli állapotának megőrzése	A, F, K,
6.	A természetvédelmi, valamint a mezőgazdasági területek védelme érdekében mezőőri szolgálat létrehozása	F, K
7.	A Naplás tó mellett haladó Naplás út lezárása a XVI. ker. Cinkotai út és a XVII. kerületi határ közötti szakaszon	F

1.2.2. Talaj- és talajvíz védelem:

*Célállapot: a természetes környezet megóvása, az elszennyeződött területek kármentesítése, az illegális hulladék lerakás megszüntetése. A Bökényföldi úti lera-
kó természet-közeli állapotba hozatala. A talaj mikroorganizmusainak védelme,
a talaj termékenységének megőrzése, illetve fokozása, lehetőleg vegyszermentes
eszközökkel. (komposzt használatának általános tétele.)*

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A volt repülőtéri szennyeződés fokozatosan felhígult, így a kármentesítésre már nincs szükség.. Monitoringozása még a következő két évben mindenképpen szükséges.	A, KF, K
2.	Monitoring rendszer működtetése	K, KF
3.	A mezőgazdasági területek szakszerű művelése	A, FSZH
4.	A talajvíz kutakba történő illegális szennyvíz bevezetések felderítése, felszámolása	K
5.	A zárt rendszerű szennyvíztározók, szikkasztók felszámolása, a lakosság kötelezése a csatornahálózatba való bekötésre	K

6.	A Csobaj bánya rekultivációjának végrehajtása A terület magántulajdonban van, így a rekultivációnak csak a hatósági ellenőrzését végezheti a Polgármesteri Hivatal.	K, KF
7.	Sarjú bánya rekultivációja	K
8.	Az állattartás, a trágyakezelés fokozott ellenőrzése Az állattartást szabályozó önkormányzati rendelőnk erre lehetőséget nyújt.	K
9.	A Szabadszabó uti Ök. tulajdonban lévő telkek vizsgálata, monitoringozása	K

1.2.3. Csapadékvíz –elvezetés

Célállapot: Az elsivatagosodó városi mezoklíma elkerülése érdekében a csapadékvíz nagy részének lehetőség szerint a talajba való elszikkasztása, ugyanakkor a záporok okozta erózió mérséklése. A pangó vizek, „pocsolyák” kialakulásának elkerülése.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A kerület egészére csapadékvíz elvezetési koncepció végrehajtása,	K
2.	Az utak melletti árok rendszer kiépítése, lehetőleg szikkasztásra alkalmasan gyepesítéssel.	F, K
3.	A meglévő árkok állagának rendszeres ellenőrzése	F, K
4.	Vízáteresztő burkolatok építése (Különösen a gyalogos és a nagyobb térburkolatok, parkolók esetében)	F, K

2. Természeti elemek

Táj- és zöldfelület védelem:

Célállapot: Alapvető cél, hogy a jelenlegi biológiailag aktív felületarány ne csökkenjen, ennek alapja a zöldfelületek védelme, mennyiségi és minőségi továbbfejlesztése. Az erdőterületek nagyságának növelése, ezzel egy időben a meglévő erdő tényleges borítottságának növelése, az akácokat, nyárasokat fokozatosan értékesebb állományalkotó fajok telepítésével kell lecserélni.

A biológiailag aktív felületek mennyiségi arányainak megőrzése, minőségi javítása és szerkezeti fejlesztése az egyik leghatékonyabb eszköz a fenntartható települési környezet megteremtéséhez.

Az elkészült fasorkataszter alapján tervezett fasor-rekonstrukció megvalósítását ütemezve el kell végezni, hogy az előregedett utcai fasorok biológiai értékét növeljük. Fontos a közlekedésfejlesztési projektekben a fasortelepítés, -védelem súlyának növelése.

A vizek megjelenítése a zöld- és közterületeken: nyitott vízfelszín (medencék, csobogók, szökőkutak) építési követelményének beépítése a közterület-megújítási programokba a környezet biológiai aktivitását növelve lényeges klímajavító hatásúak.

A felújított parkok, játszóterek állagának megőrzése szempontjából az intenzív fenntartáson túl, a zöldterületek bekerítése, a parkőrök alkalmazása a használat fokozottabb ellenőrzésére, vagy/és a szabadidős rendőrök feladatkörének a zöldfelület-védelemre való kiterjesztése fontos eszköz lehet.

Lakossági fenntartású zöldfelületek létesítése a „hulladékterületként” megvalósított zöldfelületeken, és a lakótelepek erre alkalmas területein, az ilyen akciók pályázati úton való támogatása hatékony eszköz lehet a környezetvédelmében.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Zöldfelület-fejlesztési koncepció kidolgozása	F,K
2.	A zöldfelületi elemek kataszteri felmérése (A fasori, parki fák felmérése megtörtént, évenkénti aktualizálás szükséges.)	K
3.	A kidolgozott fasor fejlesztési koncepció alapján a fasori állomány teljes rekonstrukciója	F,K
4.	Új, játszóterekkel rosszul, vagy egyáltalán el nem látott területeken játszótérépítés, illetve a meglévő fejlesztése	K
5.	A kerület zöldfelületeinek minőségi javítása	F, K
6.	Lakótelepi rehabilitáció	K,F

7.	Magántulajdonú erdők kivásárlása	A,F,K
8.	Patakok revitalizációja, pályázati lehetőségek felkutatása	A, F, K,
9.	Szakszerű növényvédelem, a parlagfű rendszeres irtása a külterületen is	K, FSZH
10.	A Gusztáv utcai temető rendezése, bevonása az aktívan fenntartott zöldfelület-rendszerbe	F,K

3. Önállóan kezelt hatótényezők

3.1. Zajvédelem

Célállapot: A kertvárosias jelleg megőrzése, a határérték fölötti zajterhelések megszüntetése, (kiindulásnak lehet tekinteni az Európai Zajvédelmi Irányelveket) A lakóterületekbe beékelődött zajterhelést okozó termelői tevékenységek fokozatos megszüntetése, a lakóterület elsődleges funkciójának érvényre juttatása. A szabadidős tevékenységből származó zajok csökkentése. Biztosítani kell a lakóterületeken nemcsak az éjszakai, de munkaszüneti napok és a koraesti órák zajterhelésének csökkentését is.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Zajtérkép alapján a zajcsökkentési intézkedési terv kidolgozása az Európai Irányelvek szerint. A Fővárosi stratégiai zajtérkép alapján kidolgozandó intézkedési terv 2008. júliusára készül el.	F, K
2.	A zajvédelmi előkészítő szakmai munkák fejlesztése már a Szabályozási Terv készítése során is	KF, K
3.	Intézkedés a meglévő termelők környezeti zajterhelések csökkentésére	KF,K
4.	A meglévő zajforrások fokozottabb ellenőrzése	KF, K

5	Közlekedésből származó zaj elleni passzív védelem, a nagy mértékű zajterhelésnek kitett lakószobák homlokzati szerkezetének hanggátlás növelése (lakossági pályázatok segítségével)	A, F
6.	Az oktatási, egészségügyi intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése	F,K
7.	A Kerületi Közlekedési Konceptió elkészítése	K
8.	Forgalomtechnikai megoldások a meglévő utak melletti területek zajterhelésének csökkentésére	F,K
9.	Nehézgépjárművek éjszakai korlátozása lakóterületen belül	F, K
10.	A rezgésvédelem érvényesítése érdekében az útburkolatok minőségének javítása és karbantartása	F, K
11.	A HÉV-pálya korszerűsítése	F
12.	Az ipari és lakóterületek szétválasztása	F,K
13.	A szórakozásból eredő zajterhelés fokozatos kivonása a lakóterületekről, ún. „vigalmi negyedek” kialakítása	F, K
14.	A Ferihegyi Repülőtéren az éjszakai, -24-05 óráig tartó repülési tilalom bevezetése	Á

3.2. Hulladékgazdálkodás

Célállapot: Lehetőség szerint már a hulladék keletkezésének megelőzése, a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése. Törekedni kell a keletkezett hulladékok lehető legnagyobb visszaforgatására a termelésbe. A keletkező hulladékok veszélyességének csökkentése kiemelt fontosságú feladat. Az építési, bontási hulladékok, lehetőség szerinti újrahasznosítását meg kell oldani. El kell érni, hogy az illegális hulladéklerakás megszűnjön. Népszerűsítő kiadványokkal különböző rendezvényekkel, oktatással a lakosság környezeti tudatát fejleszteni kell. Ezzel egy időben szükséges a rendszeres ellenőrzés és a szennyezők szigorú megbüntetése. A közterületek folyamatos tisztántartása. Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel megegyezően el kell érni, hogy a kommunális hulladék szervesanyag tartalma fokozatosan csökkenjen, a lerakóba kerülő hulladék lebomló szerves anyag tartalma 2014. július 01—ig 35 %-ra csökkenjen.

Egy település környezetének tisztaságát részben a közterületek tisztasága, gondozottsága, részben pedig a más célra szolgáló, vagy kihasználatlan területek tisztasága határozza meg.

Az elmúlt évek felmérései azt mutatják, hogy Budapest lakossága a közterületek szennyezettségét a város legrosszabb sajátosságai között tartja számon, elmaradás tapasztalható azonban elsősorban azokon a területeken, ahol a tisztaság, a rend megtartása az állampolgárok kezében van, továbbá ott is, ahol a takarításon kívül kisebb fenntartási, karbantartási munkák is szükségesek; ezek időben való elvégzésére a jelenlegi közterület-fenntartási rendszer a jelek szerint kevésbé alkalmas.

A közterületeken dolgozó takarító szervezetek közszolgáltatási/szolgáltatási szerződésébe a közterületi hibák azonnali jelentését, illetve adott esetben javítását be kell építeni.

Az illegális hulladéklerakás szorosan összefügg mind az adott társadalom kultúrájával, szokásrendjével, mind pedig a lerakási célterületek minőségével, azaz elhanyagoltságával, gazdátlanságával. Ha tudják az illegális elhelyezők, hogy tevékenységüket a társadalom elítéli, és reális lehetőségként kell számolniuk a „lebukással”, valamint a súlyos büntetéssel, akkor az ilyen lerakások száma csökkenhet, különösen akkor, ha az elhanyagolt, gazdátlannak látszó „senkiföldje” jellegű területek mennyisége is csökken a fenntartás minőségének javulásával.

Folyamatosan, a környezeti veszélyek és az okozott városképi, esztétikai károk mértékétől függően fel kell számolni az illegális hulladéklerakó helyeket. Az ilyen lerakásnak fokozottan kitett területeken gyakoribb közterületi ellenőrzésekkel, térfelügyelő kamerákkal, a terület kialakítási színvonalának, használatának javításával, vagy más alkalmas módokon elejét kell venni az ismételt szabálysértéseknek.

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Az illegális hulladék lerakók felszámolása	F, K
2.	A szelektív hulladék gyűjtő szigetek hálózatának kialakítása	F, K
3.	Az illegális lerakó helyek fokozott ellenőrzés	F, K
4.	Hulladék udvarok létrehozása a kerület súlyponti helyein	F, K
5.	Szerves hulladék, növényi nyeresék komposztálási rendszerének kialakítása és működtetése	F, K

6.	A háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok rendszeres gyűjtése	F, K
7.	A közterületek tisztaságának fokozott ellenőrzése	F, K
8.	Környezetkímélő hulladékgazdálkodás népszerűsítése, együttműködés a civil szervezetekkel	F, K

3.3.. Szennyvízkezelés

Célállapot: Környezetvédelmi szempontból is egyik fő feladat a szennyvízcsatorna hálózat minél nagyobb ütemű teljes kiépítése, hogy a szikkasztás és a zárt szennyvíztárolók felszámolásának a lehetősége megteremtődjön.

Másik feladat: a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése mellett fokozottan el kell érni, hogy a lakosság rákössön a csatornára, és a helyi közműpótlók megszűnjenek

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A csatornahálózat, az utcai szennyvíz-gerincvezeték – hálózat teljes kiépítése	F, K
2.	A lakosság szennyvizét a csatornába vezesse el	K
3.	Szennyvízátemelők megépítése	F, K
4.	Az illegális szennyvíz elvezetések felszámolása	K

3.4. Energia ellátás

Célállapot: A fűtés által okozott légszennyezés csökkentése:

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	A kerület lakossági és ipari fűtési rendszerek korszerűsítése, a megújuló energiaformák (pl. Napelem) elterjesztése	A, F

3.5. Ivóvízellátás

Célállapot: A terület lakosságának vezetékes ivóvízellátása megoldott. A jövőben el kell érni, hogy a szolgalmi jogú vízvezetékek megszűnjenek, minden utcában legyen ivóvízvezeték

	A célállapot megvalósításához szükséges feladat	Intézkedésre jogosult *
1.	Az ivóvízhálózat teljes kiépítése	K

3.6. Közlekedésszervezés

Lsd. levegőtisztaság-védelmi és zajvédelmi fejezeteknél.